

Granskning av orosanmälningar

Hylte kommun

Innehåll

1. Sammanfattning.....	2
2. Inledning	3
2.1. Bakgrund	3
2.2. Syfte och revisionsfrågor	3
2.3. Genomförande och avgränsning	3
2.4. Revisionskriterier	4
3. Granskningsresultat	5
3.1. Iakttagelser statistik och organisation.....	5
3.2. Bedömning.....	8
3.3. Iakttagelser hantering av orosanmälningar.....	9
3.4. Bedömning.....	10
4. Slutsatser och rekommendationer	12
5. Källförteckning.....	14
Bilaga 1. Revisionskriterier	16

1. Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Hylte kommun granskat kultur- och folkhälsonämndens och barn- och ungdomsnämndens hantering av orosanmälningar kring barn som far illa. Det är vår sammanfattande bedömning nämnderna inte i alla delar har ett ändamålsenligt arbete.

Ledningssystemet är inte fullt implementerat i verksamheten och det finns därmed risk för att rättssäkerheten och kvaliteten på verksamheten brister då det inte kan säkerställas att rutiner, lagar och föreskrifter följs.

Vidare behöver verksamhetens uppföljning och analys av arbetet med orosanmälningar utvecklas. Rättvisande statistik behöver tas fram och delges nämnderna mer regelbundet och frekvent. Analys av statistiken kring de omständigheter som föranleder en orosanmälan kan bidra med kunskap till det förebyggande arbetet. Det nyligen startade initiativet kring att uppmärksamma skolfrånvaro är i sammanhanget ett positivt exempel.

De båda nämnderna saknar idag en struktur för systematisk och regelbunden samverkan, till exempel gällande statistik, analyser och informationsspridning. Genom ökat samarbete kan kommunens samlade förebyggande och åtgärdande arbete stärkas. Detta gäller kring barn och unga där det förekommer en oro för att barnen far illa.

Risken med de brister som framkommer i granskningen är att barnens situation inte uppmärksammas och utreds tillräckligt och/eller att insatser sätts in för sent.

Vi rekommenderar kultur- och folkhälsonämnden att:

- ▶ Säkerställa att tillförlitlig statistik över anmälningar, utredningar och ledtider för risk och skyddsbedömningar regelbundet sammanställs, analyseras och redovisas för nämnden.
- ▶ Fullfölja implementeringen av kvalitetsledningssystemet och tydliggöra ansvar och rutiner.
- ▶ Se över de arbetssätt och rutiner som reglerar anmälarens medverkan och utredning vid våld i nära relation.

Vi rekommenderar barn- och ungdomsnämnden att:

- ▶ Förtydliga instruktioner så att det framgår att anmälningsskyldigheten åligger varje enskild anställd och att rektorns roll i anmälningsförfarandet är frivillig.

Vi rekommenderar både kultur- och folkhälsonämnden och barn- och ungdomsnämnden att:

- ▶ Gemensamt se över samverkansformer och tillse att det finns ett uttalat syfte och struktur för samverkan inklusive informationsspridning till såväl personal, som omfattas av anmälningsplikten, som till medborgare.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Enligt socialtjänstlagen (SoL) har socialtjänsten en skyldighet att se till att barn och unga får växa upp under trygga och goda förhållanden. Oftast får socialtjänsten kunskap om missförhållanden genom en anmälan. Många yrkesgrupper, bland annat personal i hälso- och sjukvården, tandvården, förskolan, skolan och socialtjänsten har anmälningsskyldighet enligt socialtjänstlagens kap 14 § 1. Anmälan avser oro eller misstanke om att ett barn kan fara illa och kräver därför inte att bevis måste finnas.

2021 genomförde Socialstyrelsen en kartläggning av anmälningar om barn som far illa eller misstänks fara illa. Kartläggningen omfattade 86 procent av landets kommuner och stadsdelar. Under 2021 gjordes cirka 422 000 anmälningar om barn som far illa eller misstänks fara illa till landets socialtjänster – en ökning med 27 procent sedan Socialstyrelsens förra kartläggning 2018.

Kartläggningen indikerar att anmälningsbenägenheten över tid har fortsatt öka samt att det finns en underrapportering från vissa verksamheter. Ett exempel rör anmälningar om föräldrars brister i omsorgsförmåga av de yngsta barnen. Förskolan och skolan är viktig för barn i utsatta situationer och flera aktörer behöver samverka för att stötta barn som far illa eller riskerar att göra det.

Mot bakgrund av ovanstående och genomförd risk- och väsentlighetsanalys har revisorerna identifierat arbetet med orosanmälningar avseende barn och unga som ett riskområde och beslutat att genomföra en fördjupad granskning.

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att bedöma om kultur- och folkhälsonämndens och barn- och ungdomsnämndens säkerställt en ändamålsenlig hantering av orosanmälningar. I granskningen besvaras följande frågor:

- ▶ Finns det ett ändamålsenligt ledningssystem i form av riktlinjer och kompetensstöd för en ändamålsenlig och rättssäker hantering av ärenden?
- ▶ Finns det statistik över anmälningarna och rapporteras dessa till kultur- och folkhälsonämnden?
- ▶ Är ledtiderna för skydds- och förhandsbedömningar rimliga?
- ▶ Finns det en tillräcklig samverkan mellan kultur- och folkhälsonämnden och barn- och ungdomsnämnden vid orosanmälningar?
- ▶ Finns det rutiner för att säkerställa att medarbetare med anmälningsskyldighet är medvetna om anmälningsskyldigheten?

2.3. Genomförande och avgränsning

Granskningen har avgränsats till anmälningsförfarandet och omfattar ej insatser.

Granskningen har genomförts under perioden juni – oktober 2023.

Granskningen har skett genom dokumentstudier och intervjuer med berörda tjänstemän inom respektive nämnds verksamheter. Se källförteckning i avsnitt 4 för förteckning över intervjuade samt insamlat underlag.

2.4. Revisionskriterier

Granskningens bedömningar utgår från följande revisionskriterier:

- ▶ Kommunallagen (2017:725)
- ▶ Socialtjänstlagen (2001:453)
- ▶ Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om dokumentation (SOSFS 2014:5)
- ▶ Socialtjänstens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOF 2011:9)
- ▶ Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer (HSLF-FS 2022:39)

Se bilaga 1 för en fördjupad beskrivning av revisionskriterierna.

3. Granskningsresultat

I det första delavsnittet, 3.1, ges en kort översikt av kommunens organisation för arbetet med orosanmälningar samt redogörelse för kommunens interna statistik avseende orosanmälningar. Därefter presenteras granskningsresultaten och nämndernas hantering av arbetet med orosanmälningar. Den sista delen av avsnittet redovisar nämndernas samverkan, rutiner och uppföljning.

3.1. Iakttagelser statistik och organisation

Den kommunala organisationen

Kultur- och folkhälsonämnden ansvarar enligt reglementet¹ för kommunens individ- och familjeomsorg. Nämndens förvaltning utgörs av kultur- och folkhälsokontoret som består av sex enheter, varav enheten för individ och familj (IFO) barn och unga är en. IFO barn och unga består i sin tur av fem verksamheter. En av verksamheterna är *mottagning, utredning och öppenvård* och det är här orosanmälningar tas emot och utreds. Verksamheten består av en förste socialsekreterare och fem utredande socialsekreterare. Det är förste socialsekreteraren tillsammans med en av de utredande socialsekreterarna som i huvudsak tar emot och utreder orosanmälningar.

Barn- och ungdomsnämnden ansvarar enligt reglementet² för kommunens uppgifter inom det offentliga skolväsendet. Nämndens förvaltning utgörs av barn- och ungdomskontoret, som består av sex avdelningar. I kommunen en central elevhälsa och därutöver lokala elevhälsoteam kopplade till enskilda skolor. Den centrala elevhälsan består av skolläkare, skolpsykolog, medicinskt ledningsansvarig skolsköterska (MLA), hörselsamordnare, specialpedagog och ansvarig för journalföringsprogrammet PMO.

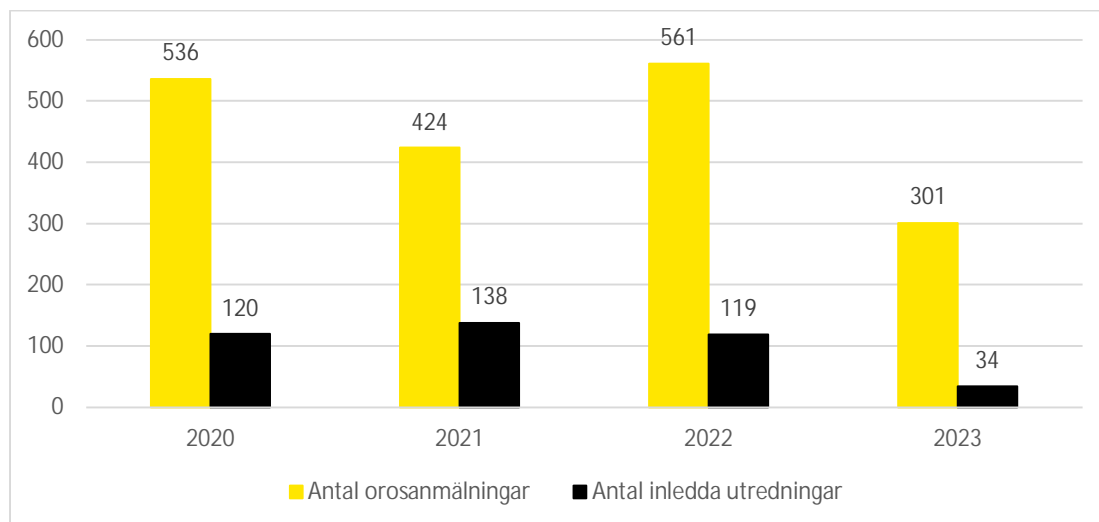
Statistik avseende orosanmälningar

Orosanmälningar kan inkomma från allmänheten eller från andra myndigheter. När en orosanmälan inkommer är det socialtjänstens uppdrag att ta emot orosanmälningar, göra skyddsbedömning, förhandsbedömning för att sedan utreda och ta beslut om eventuella insatser.

¹ Reglemente för kultur- och folkhälsonämnden (reviderat 2022-09-01, § 78).

² Reglemente för barn- och ungdomsnämnden (reviderat 2019-12-17, § 211).

Tabell 1: Antal orosanmälningar och inledda utredningar i Hylte kommun, 2020-tom juni 2023

Källa: Kultur- och folkhälsoförvaltningen.

I tabellen återges det totala antalet orosanmälningar från 2020 till och med första halvåret 2023, samt hur många utredningar som inletts utifrån dessa. I kultur- och folkhälsonämndens årsbokslut för 2022 anges att det under året inkommit 596 orosanmälningar och av dessa har 122 utredningar inletts. I förhållande till antalet orosanmälningar är det mellan 20-40 procent som leder till utredning. Om det inkommer lika många anmälningar andra halvåret som första kommer helåret 2023 landa på ca 600 anmälningar vilket är ca 40 fler än föregående år. Dock uppges vid intervju att det ofta inkommer fler anmälningar under våren eftersom oron för barn och unga med bristande hemförhållanden tilltar inför sommarlovet.

I de underlag som är granskats anges olika siffror på antal orosanmälningar och utredningar i olika källor från kommunen. Skillnaderna är marginella men återkommande i flera underlag.

Under intervjuer framkommer att många orosanmälningar gäller samma individer. Orosanmälningar kan även inkomma på redan inledda ärenden, vilket inte heller går att urskilja av statistiken.

Det saknas analys av statistiken

I kultur- och folkhälsonämndens årsbokslut för 2022 framgår att mottagningsenheten haft en ökning av antalet orosanmälningar under en längre tid. Det framgår även att statistik kring vem som anmäler följs samt att man under 2022 börjat följa orosanmälningar som avser problematisk skolfrånvaro, då detta är något som uppmärksammats och ökat.

I granskat underlag framgår ingen analys av statistiken som redovisas. Det framkommer i intervjuer att verksamheten kontinuerligt presenterar

verksamhetsstatistik för nämnden, enligt uppgift senast i januari 2023. Detta framgår dock inte av nämndens protokoll³.

Någon statistik som rör genomsnittliga tider för förhandsbedömning eller utredning finns inte, men verksamheten uppger att man håller sig inom de lagstadgade tiderna.

Ökad volym och komplexitet kring orosanmälningar har inneburit en ökad arbetsbelastning

Vid intervjuer framkommer att det ökade antalet orosanmälningar har inneburit en ökad arbetsbelastning. Det framhålls vidare att utredningar som innefattar våld har ökat och beskrivs som komplexa och mer tidskrävande. För att kunna hålla utredningstiderna anställs konsulter tillfälligt när verksamheten har hög belastning, vilket framgår av nämndens verksamhetsberättelse för 2022.

Kvalitetsledningssystemet används i olika utsträckning

I kvalitetsberättelsen för 2022 framgår att Hylte kommun använder kvalitetsledningssystemet Kompassen. I Kompassen har alla medarbetare tillgång till processer och rutiner. De kan även där följa avvikelser, statistik och nyckeltal kontinuerligt.

Det framkommer skilda uppfattningar under intervjuer kring i vilken utsträckning Kompassen används och vilket stöd systemet utgör för verksamheten. Det viktigaste stödet i arbetet beskrivs vara kunskapsutbyte, tidigare erfarenhet, aktuell lagstiftning samt handböcker. Vidare framkommer att några av de rutiner som finns i systemet är inte kända i hela verksamheten.

Inga metodstöd omnämns i granskade rutiner eller processer. Under intervjuer framkommer dock att de processer, mallar och rutiner som verksamheten arbetar efter utgår från till exempel "Barns behov i centrum" (BBIC), vilket är ett strukturerat arbetssätt för socialtjänstens barn- och ungdomsvård.

Anmälare bjuds bara in om det anses behövligt

När en orosanmälan kommer in görs först en akut skyddsbedömning. Skyddsbedömningen ska enligt lag göras inom 24 timmar, där det tas ställning till om det föreligger behov av akuta insatser. Därefter ska en förhandsbedömning göras inom 14 dagar. Under förhandsbedömningen ska informationsinhämtning ske. Informationen som inhämtas kan exempelvis vara tidigare dokumentation, att prata med familjen och, om lämpligt med hänsyn till barnets ålder, att prata med den unga själv.

Vi noterar att den del av förhandsbedömningen som syftar till att inhämta vidare information inte inkluderar att prata med anmälaren orosanmälan. I kommunens rutin⁴ framgår att anmälaren "kan bjudas in" och inte att anmälaren så som anges i

³ Kultur- och folkhälsonämndens protokoll 2023-01-12.

⁴ Rutin för mottagande av anmälan, reviderad 2022-11-13

flera stödmaterial, till exempel i Socialstyrelsens handbok "Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten" (2021) att anmälaren ska bjudas in om det är lämpligt med hänsyn till barnets bästa. Vid intervjuer framkommer att anmälaren sällan bjuds in under förhandsbedömningen. Dock uppmuntras personal som omfattas av anmälningsplikten (se under 3.3) personal att medverka vid möten.

Förstärkt bedömning av barn som bevittnar våld

Socialstyrelsen beslutade i maj 2022 om nya föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer (se bilaga 1, revisionskriterier för fördjupning). Under intervjuer framkommer att verksamheten har uppfattat att de nya föreskrifterna innebär att våld i orosanmälan inte behöver beaktas och utredning inte inledas om det handlar om uppgifter som inte tolkas som våldshandlingar, exempelvis om en anmälan gäller att barn har nypts eller om det handlar om barn som inte varit utsatt utan enbart bevittnat våld.

Inga mål med bäring på orosanmälningar

Varken barn- och ungdomsnämnden eller kultur- och folkhälsonämnden har några nämnds- eller verksamhetsmål kopplat till orosanmälningar.

3.2. Bedömning

Nedan följer bedömningar avseende tre av granskningens revisionsfrågor.

- ▶ *Finns det statistik över anmälningarna och rapporteras dessa till kultur- och folkhälsonämnden?*

Vi bedömer inte att kultur- och folkhälsonämnden tar del av tillräcklig eller tillförlitlig statistik. Vår bedömning grundar sig i att det olika källor anger olika volymer och siffror samt att det saknas statistik för ledtider vid utredning av orosanmälningar.

Vi menar även att det saknas tillräcklig analys av statistiken, vilket i förlängningen kan påverka det förebyggande arbetet och möjligheten att erbjuda målgruppen ändamålsenliga insatser.

- ▶ *Är ledtiderna för utredning och insatser rimliga?*

Det saknas statistik för ledtider vid utredning av orosanmälningar och det sker ingen systematisk uppföljning av att bedömningar och utredningar görs inom givna tider. Vi bedömer att detta är en brist.

Till följd av ökade volymer råder emellanåt en hög arbetsbelastning och detta utgör en risk för kvalitetsbrister i verksamheten. Konsulter tas in för att möta dessa risker och möjliggöra att tiderna för skyddsbedömning och beslut om utredning ska kunna hållas.

- ▶ *Finns det ett ändamålsenligt ledningssystem i form av riktlinjer och kompetensstöd för en ändamålsenlig och rättssäker hantering av ärenden?*

Vi bedömer att kultur- och folkhälsonämnden inte fullt ut har ett ändamålsenligt kvalitetsledningssystem. Vår bedömning grundar sig på att det vid intervjuer framkommer skilda beskrivningar om i vilken utsträckning och i vilket syfte Kompassen används. Att kvalitetsledningssystemet brister kan få konsekvenser för kvaliteten och följsamheten i verksamheten. Vidare kan det riskera rättssäkerheten då det inte kan säkerställas att rutiner, lagar och föreskrifter följs.

Det framkommer att all personal inte är uppdaterade kring nya riktlinjer vilket vi också bedömer är en brist. Detta gäller utredningsförfarandet, där anmälare inte bjuds in enligt Socialstyrelsens riktlinjer, samt de nya nationella föreskrifterna kring våld i nära relation. Vi menar att det även i de tidigare föreskrifterna fanns utrymme för verksamheten att inte öppna utredning om våldets karaktär inte bedöms som våldshandling. De nya föreskrifterna innebär en förstärkning av hur våld ska bedömas i orosanmälningar, bland annat genom att barn som bevittnar våld ska ses som brottsoffer.

3.3. Iakttagelser hantering av orosanmälningar

I Socialstyrelsens handbok⁵ beskrivs de olika delarna för orosanmälan i fyra steg:

1. Anmälningsförfarandet
2. Skyddsbedömning, ska ske inom 24 timmar
3. Förhandsbedömning, ska ske inom 14 dagar
4. Beslut om utredning eller ej
- 5.

Kommunens individ- och familjeomsorg har en kvalitetsansvarig som ansvarar för att ta fram processkartor och rutiner för verksamheterna. Två av processkartorna beskriver olika delar av arbetet med orosanmälningar utifrån att anmäla och att utreda anmälan. Det framgår av processkartorna bland annat att omedelbar skyddsbedömning ska göras och att det efter förhandsbedömning tas beslut om huruvida utredning ska inledas. Vi noterar att det i processkartorna framgår olika information om vem som tar beslut om att *inte* inleda utredning, första socialsekreterare respektive enhetschef⁶

I processen för utredning av anmälan framgår också när i processen vårdnadshavare och barnet/ungdomen deltar samt i vilka steg IT systemet används för dokumentation.

Anmälan görs av rektor enligt skolornas rutiner

Allmänheten *bör* anmäla misstankar om att barn far illa enligt socialtjänstlagen. Plikt att anmäla gäller dock för flera yrkesgrupper inom offentlig verksamhet och bland annat *ska* all personal inom skolan anmäla vid misstanke om att ett barn far illa. Anmälan ska göras direkt och skyndsamt.

⁵ Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten, Socialstyrelsen 2021.

⁶ Avser processkarta för orosanmälan och processkarta för utredning.

Barn- och ungdomsnämndens verksamhet omfattar kommunens utbildnings- och förskoleverksamheter. Varje skola har en lokal elevhälsoplan som anger inriktning, rutiner och ansvarsfördelning för elevhälsoarbetet. Planen uppges vara likalydande i de delar som handlar om orosanmälan och vi har tagit del av en skolas plan. I denna framgår anmälningsplikten för skolpersonal enligt 14 kap §1 SoL. Det framgår att anmälningskyldigheten *inte kan* överlåtas till rektor. Dock står det i planen att rektorn, skolsköterska eller kurator gör anmälan och att *lärare kan göra anmälan i samråd med rektor*.

Det framkommer vid intervjuer att rektor och kurator eller skolsköterska i praktiken endast utgör en stödjande funktion. Att skolpersonal kan överlåta anmälan syftar till att få stöd och för att enskild skolpersonal inte ska pekas ut.

Förebyggande arbete i form av informationsspridning har avstannat

Det framgår av IFO:s kvalitetsberättelse för 2022 att det fanns planer på att informera om socialtjänstens arbete bland skolpersonal under 2023. Vid intervju framkommer att detta ej genomförts. Vidare framkommer att socialtjänsten tidigare har informerat skolpersonal kontinuerligt kring anmälningskyldighet gällande barn som misstänks fara illa men att det inte görs i nuläget. Hög arbetsbelastning och att man inte kommit i gång igen efter pandemin med dylika informationstillfällen uppges som anledning. Någon plan för information till allmänheten eller insatser för att nå desamma finns inte i dagsläget.

Samverkan sker inte regelbundet eller systematiskt

Det framgår inte av granskat underlag att det finns en strukturerad samverkan kring orosanmälningar mellan nämnderna. Som konstaterades ovan finns ingen rutin för att följa Socialstyrelsens rekommendation och bjuda in anmälare (som ju kan vara lärare eller annan skolpersonal inom barn- och ungdomsförvaltningen).

Det framkommer i intervjuer att verksamheter från barn- och ungdomsnämnden respektive kultur- och folkhälsonämnden träffas i syfte att lära känna varandras verksamheter. Det framkommer dock att det inte finns en fast regelbundenhet, struktur för samverkan eller annat systematiskt samarbete mellan nämnderna i fråga om orosanmälningar.

3.4. Bedömning

- ▶ *Finns det rutiner för att säkerställa att medarbetare med anmälningskyldighet är medvetna om anmälningskyldigheten?*

Det är vår bedömning att nämnderna behöver öka sina insatser för att säkerställa att anmälningskyldig personal är medvetna om sin anmälningskyldighet. Nämnderna kan med fördel samverka kring detta uppdrag.

Vi bedömer vidare att barn- och ungdomsnämnden kan förtydliga ansvaret som åligger anmälningskyldig personal. Detta för att det inte ska råda några tveksamheter om rektors roll, det vill säga att det inte är ett krav att det är rektor

som ska anmäla utan att det är ett frivilligt stöd. Skyldigheten att anmäla åligger varje enskild medarbetare i förskola och skola.

- ▶ *Finns det en tillräcklig samverkan mellan kultur och folkhälsonämnden och barn- och ungdomsnämnden vid orosanmälningar till socialtjänsten?*

Vi bedömer att samverkan mellan nämnderna inte är tillräcklig. Vår bedömning grundar sig på att det saknas en strukturerad samverkan samt att informationsspridning inte genomförs strukturerat eller med regelbundenhet, varken avseende anmälningsskyldig personal eller till medborgare.

4. Slutsatser och rekommendationer

Det är vår sammanfattande bedömning att kultur- och folkhälsonämnden och barn- och ungdomsnämnden inte fullt ut har en ändamålsenlig hantering av orosanmälningar.

Vi grundar vår bedömning på att ledningssystemet inte är fullt implementerat i verksamheten. Det finns därmed risk för att rättssäkerheten och kvaliteten på verksamheten brister, då det inte kan säkerställas att rutiner, lagar och föreskrifter följs. Konkreta exempel på områden där vi bedömer att denna risk föreligger är rektorns roll i anmälningsförfarandet, anmälarens roll i utredning samt hantering av orosanmälningar som innefattar våld. Vi grundar vidare vår bedömning på att framkommer olika information om delegation och ansvar processkartor.

Vidare behöver verksamhetens uppföljning och analys av orosanmälningarna utvecklas. Vi grundar vår bedömning på att det inte finns tillförlitlig statistik över anmälningar och utredningar, och att det saknas statistik avseende utredningstider och ledtider för skydds- och förhandsbedömningar. Rättvisande statistik behöver tas fram och kultur- och folkhälsonämnden behöver regelbundet och mer frekvent än vad som sker idag ta del av både statistik och analyser. Genom analyserna av statistiken kan nämnden få en bättre bild av de omständigheter som kan föranleda en orosanmälan. Denna kunskap kan användas till att utveckla det förebyggande arbetet. Det nyligen startade initiativet kring att uppmärksamma skolfrånvaro är i sammanhanget ett positivt exempel.

De båda nämnderna saknar idag en struktur för systematisk och regelbunden samverkan, till exempel gällande statistik, analyser och informationsspridning. Genom ett ökat samarbete kan så det samlade förebyggande och åtgärdande arbetet kring barn och unga stärkas. Detta gäller kring barn och unga där det förekommer en oro för att barnen far illa.

Revisionsfråga	Svar
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Finns det ett ändamålsenligt ledningssystem i form av riktlinjer, kompetensstöd med mera för en ändamålsenlig och rättssäker hantering av ärenden? 	Delvis. Det finns ett ledningssystem men av granskningen framgår att det inte är fullt implementerat i verksamheten.
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Finns det statistik över anmälningarna och rapporteras dessa till kultur- och folkhälsonämnden? 	Nej. Statistik finns delvis men är ej tillförlitlig. Tillförlitlig statistik behöver tas fram och delges nämnden regelbundet och oftare än vad som sker idag. Därtill behöver den kompletteras med analys.
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Är ledtiderna för skydds- och förhandsbedömningar rimliga? 	Frågan kan inte bedömas då det inte finns tillräckliga underlag. Vi bedömer dock att det är en brist att det saknas underlag och uppföljning kring detta.

<p>▶ Finns det en tillräcklig samverkan mellan kultur och folkhälsonämnden och barn- och ungdomsnämnden vid orosanmälningar till socialtjänsten?</p>	<p>Nej, det framgår att personal inom respektive nämnds ansvarsområde träffas men det saknas en struktur för systematisk och regelbunden samverkan, till exempel gällande statistik och analyser och informations spridning.</p>
<p>▶ Finns det rutiner för att säkerställa att medarbetare med anmälningsskyldighet är medvetna om anmälningsskyldigheten?</p>	<p>Delvis, barn- och ungdomsnämnden har en rutin, men vi menar att den bör förtydligas avseende anmälningsplikten. I vilken utsträckning rutinen är känd i verksamheten följs inte upp.</p>

Rekommendationer

Utifrån granskningsresultatet och våra bedömningar lämnar vi nedanstående rekommendationer till nämnderna.

Vi rekommenderar kultur- och folkhälsonämnden att:

- ▶ Säkerställa att tillförlitlig statistik över anmälningar, utredningar och ledtider för skydds- och förhandsbedömningar regelbundet sammanställs, analyseras och redovisas för nämnden.
- ▶ Fullfölja implementeringen av kvalitetsledningssystemet och tydliggöra ansvar och rutiner.
- ▶ Se över de arbetssätt och rutiner som reglerar anmälares medverkan och utredning vid våld i nära relation.

Vi rekommenderar barn- och ungdomsnämnden att:

- ▶ Förtydliga instruktioner så att det framgår att anmälningskyldigheten åligger varje enskild anställd och att rektorns roll i anmälningsförfarandet är frivillig.

Vi rekommenderar både kultur- och folkhälsonämnden och barn- och ungdomsnämnden att:

- ▶ Gemensamt se över samverkansformer och tillse att det finns ett uttalat syfte och struktur för samverkan inklusive informations spridning till såväl personal, som omfattas av anmälningsplikten, som till medborgare.

Hylte den 21 november 2023

Hanna Ericsson

EY

Matilda Petersson

EY

5. Källförteckning

Intervjuade funktioner

Kultur- och folkhälsonämnden

- ▶ Arbetsledare mottag, utredning och insatser, tillika 1a socialsekreterare
- ▶ Enhetschef individ- och familjeomsorg
- ▶ Kvalitetsutvecklare individ- och familjeomsorg
- ▶ Utredare orosanmälningar

Barn- och ungdomsnämnden

- ▶ Skolsköterska tillika medicinskt ledningsansvarig elevhälsans medicinska del
- ▶ Enhetschef central elevhälsa

Analyserade dokument

Barn- och ungdomsnämnden

- ▶ Reglemente
- ▶ Uppdrag och nyckeltal 2022 - 2023
- ▶ Övergripande målinriktning med uppföljningsmetoder
- ▶ Organisationsschema
- ▶ Bokslut 2022
- ▶ Kvalitetsrapport 2022
- ▶ Elevhälsoplan 2022/2023
- ▶ Handlingsplan förskolans och skolans ansvar när barn far illa
- ▶ Rutin vid misstanke eller kännedom om att elev utsätts
- ▶ Intern kontrollplan 2022
- ▶ Uppföljning Intern kontrollplan 2022
- ▶ Intern kontrollplan 2023

Kultur- och folkhälsonämnd

- ▶ Reglemente
- ▶ Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete
- ▶ Frågor till anmälaren
- ▶ Förhandsbedömning
- ▶ Processkartor för anmälan och utredning
- ▶ Rutiner för förhandsbedömning, utredning, polisanmälan
- ▶ Statistik och analyser av antalet anmälningar 2020-2023
- ▶ Statistik och information om avvikelser, lex Sarah anmälningar och egenkontroll som rör orosanmälningar 2021-2023

- ▶ Bokslut 2022
- ▶ Intern kontrollplan 2022 och 2023
- ▶ Kvalitetsberättelse 2022
- ▶ Organisationskarta
- ▶ Verksamhetsplan 2022-2025
- ▶ Statistik maj

Övrigt

- ▶ Protokoll för kultur- och folkhälsonämnden 2023-01-12

Bilaga 1. Revisionskriterier

Kommunallagen (2017:725)

Det är enligt 6 kap. 1 § styrelsens uppgift att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnder. Kommunstyrelsen ska, enligt 6 kap. 2 §, uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning.

Kommunallagens 6 kap 6 § anger att nämnderna inom sitt ansvarsområde ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med Kommunfullmäktiges mål och riktlinjer, samt i enlighet med lagar och författningar som gäller för verksamheten.

Socialtjänstlagen (2001:453)

I socialtjänstlagens 14 kap 1 § framgår vilka myndigheter och yrkesverksamma som är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa. Enligt 11 kap. 1 § ska socialnämnden utan dröjsmål inleda utredning av vad som genom ansökan, anmälan eller på annat sätt har kommit till nämndens kännedom och som kan föranleda någon åtgärd av nämnden. När det har inkommit en anmälan som rör barn eller unga ska socialnämnden genast göra och dokumentera en bedömning av om barnet eller den unge är i behov av omedelbart skydd. Beslut att inleda eller inte inleda utredning ska fattas inom fjorton dagen efter det att anmälan har kommit in.

I socialtjänstlagens 5 kap 1a§ framgår att samverkan ska ske i fråga om orosanmälningar. Detta då verksamheter behöver samarbeta och använda varandras kompetens i fråga om barn som far eller riskerar att fara illa.

Enligt socialtjänstlagens 3 kap. 1 § har socialnämnden i varje kommun ansvar för att informera om sin verksamhet.

Socialstyrelsens föreskrifter om dokumentation (SOSFS 2014:5)

Socialtjänstens föreskrifter och allmänna råd om dokumentation i verksamhet som bedrivs med stöd av SoL, LVU, LVM och LSS (SOSFS 2014:5) 5 kap §1-§4

SOSFS 2014:5 ska tillämpas vid dokumentation under handläggning av ärenden som gäller enskilda samt under genomförande och uppföljning av beslut om insatser. Föreskriften anger bland annat särskilda bestämmelser om vilka uppgifter dokumentation av förhandsbedömning och omedelbar skyddsbedömning ska innefatta.

Socialtjänstens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9)

Enligt kap 3, 1-3 § ska vårdgivaren eller den som bedriver socialtjänst eller verksamhet enligt LSS ska ansvara för att det finns ett ledningssystem för verksamheten. Ledningssystemet ska användas för att systematiskt och fortlöpande

utveckla och säkra verksamhetens kvalitet. Vårdgivaren eller den som bedriver socialtjänst eller verksamhet enligt LSS ska med stöd av ledningssystemet planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra verksamheten. Vårdgivaren eller den som bedriver socialtjänst eller verksamhet enligt LSS ska ange hur uppgifterna som ingår i arbetet med att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra kvaliteten är fördelade i verksamheten.

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer (HSLF-FS 2022:39)

Socialstyrelsen beslutade den 31 maj 2022 om nya föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer. Enligt tidigare föreskrifter från Socialstyrelsen framgick att alla orosanmälningar som berörde barn och våld ska leda till att socialtjänsten öppnar utredning. I samband med de nya föreskrifternas publicering tydliggjordes Socialstyrelsens syftet med de nya föreskrifterna i ett meddelandeblad (2022:3):

- ▶ Att stärka krav på nämnden att upptäcka våldsutsatthet
- ▶ Att tydliggöra att barn som bevittnat våld ska betraktas som brottsoffer och således ska de alltid utredas.
- ▶ Att tydliggöra att riskbedömningar ska göras och uppdateras vid nämndens kännedom om nya omständigheter

Nedan text är hämtad från kommer från Socialstyrelsens meddelandeblad och beskriver de förändringar som den nya författningen innebär.

”I 6 kap. 1 § SOSFS 2014:4 angavs att socialnämnden utan dröjsmål ska inleda en utredning om ett barns behov av stöd och hjälp, när nämnden får kännedom om att ett barn kan ha utsatts för våld eller andra övergrepp av en närstående, eller bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot en närstående. Denna bestämmelse har inte förts över till den nya författningen. Bestämmelsen har i stället ersatts med en hänvisning till 11 kap. 1 § första stycket SoL. Avsikten med ändringen är inte att förändra de krav avseende utredning som åligger socialnämnden. Kännedom om att ett barn kan vara våldsutsatt eller kan ha bevittnat våld är i regel en sådan omständighet som kan föranleda en åtgärd av socialnämnden. Att nämnden i sådana fall utan dröjsmål ska inleda en utredning framgår av bestämmelsen i 11 kap. 1 § SoL. I förarbetena uttalas också att socialnämnden har ett långtgående utredningsansvar när det gäller barn som kan vara i behov av skydd eller stöd. Även IVO har uttryckt att om socialtjänsten får kännedom om barn som bevittnat våld eller själva utsatts för våld i nära relation borde det alltid föranleda att socialtjänsten inleder en utredning enligt 11 kap. 1 § SoL eftersom socialtjänsten både ska kunna bedöma barnets specifika behov av stöd och skydd samt besluta om och tillsätta adekvata stödinsatser.”